

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

Q[uod] inquietudo, labor, & afflictio mu[n]di amore[m] co[n]comita[n]tes,
ad mu[n]di conte[m]ptu[m] merito inducere debe[n]t.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

DE ARCTA VIA SAL. Fo. 38.

atitudo, cui deus laudatio. Ibi affluētia diuitiarum
influentia deliciarum, confluxus honorum. Hu-
ius beatitudinis desiderio anima tua o charissi-
me inflammetur, pro ea quicquid potest effica-
citer operetur: eam frequentius mente pura nunc
meditetur. Noli teipsum propter ea quæ mundi
sunt exponere periculo amittēdi hanc gloriam.
Postremo tanta est dignitas gratiæ in præsentī,
& gloriæ in futuro: vt quāuis certi essemus nos
posse eas in mundo potiri: tamen amore crescen-
di ac proficiendi in eis, merito omnia pro deo re-
linqueremus. Det tibi clementissimus deus intel-
lectum, vt ista vere sapienter cum gustu intelli-
gas, consilijsq; salutis salubriter atq; celeriter ac-
quiescas. Metuenda & incomprehensibilia ni-
mis sunt iudicia domini dei nostri. Nempe q; vni
gratiam infundit, non alteri, causa occulta esse *Augustin.*
potest, non iniusta, vt asserit Augustinus. Ve-
rum ego indignus indefinēter viscera misericor-
diæ dei imploro, quatenus in te misericordiā vn-
diq; suam misificer.

Quod inquietudo, labor, & afflictio mun-
di a morem concomitantes, ad mundi con-
temptum merito inducere debent.

Arti. X X I.

OMINI bono dedit deus sapien-
tiam, & sciētiam, & lætitiā. Pec *Ecc. 10.*
catori autem, afflictionem & cu-
ram superfluā. Iam de mundi con-
temptu tractatum est tam ex parte
dei, q; nri. Nūc ergo de eodē incūbit
loq; ex parte ipsius mūdi: q; si bñ cōsideret, conti-
met in seipso vñ contēnatur. Primo autē occurrit
ad hoc

ad hoc quod mundi amatores varijs inquietudinibus
turbis afflictionibus, atque laboribus infestantur:
ita ut mundus in quo consolationem requirunt,
plus poenae et amaritudinis, quam delectationis inge-
rat eis. Quum enim sint a summo ac simplicissi-
mo bono (in quo solo pax vera, verumque gaudi-
um habentur) auersi: in temporalibus & terrenis
disparguntur: neque in aliquo vno stabiliti, per di-
uersa feruntur. Ex quibus multiplicibus affectio-
nibus, seu animae passionibus afficiuntur, nunc
delectatione, nunc merore, nunc amore, nunc o-
dio, nunc desiderio, nunc fastidio, nunc timore,
nunc detestatione. Non etenim per rationis iudi-
cium seu censuram, norunt animae passiones ad
aequalitatem redigere, atque in omni euentu in qua-
dam tranquillitate consistere: sed ad instar bruto-
rum impetum passionum sequuntur secundum
sensualitatis sensitivique appetitus impulsum. Un-
de non diu in eadem dispositione perdurant.

Philosop. Praeterea secundum Philosop. homo contemplati-
uus atque theoreticus in seipso materiam bonarum
delectationum habet, quum plenus sit theoreu-
matibus diuinorum iucundis, hoc est, scientiali-
bus ac sapietialibus rerum notitijs, in quibus spi-
ritualiter oblectatur, nec extra se in sensibilibus
delectationem requirit. Indocti autem carnales
siue mundani talem delectationem non sciunt
nec intra se syncerę delectationis materiam ha-
bent. Ideo forinsecus quaerunt laetari: in quibus non
semper iucunda & prospera: sed frequenter aduer-
sa occurrunt, & tristitia: in quibus saepenumero
affliguntur. Multo magis igitur homo deuotus et
spiritalis, in quo gratia ornat, iuuat, perficitque
naturam, intra se continet unde spiritaliter dele-
ctetur.

ceterum in deo, etiam in aduersis. Mundani vero &
 vitiosi, nunc iram, nunc tristitiam, nunc inuidi-
 am, nunc indignationem, nunc timorem (quæ sunt
 passionēs pœnales, ac amarissimæ) habent in qui-
 bus non animam tantum, sed et corporalem natu-
 ralemque vitam plurimum lædunt. Nunc siquidē
 in ani lætitiā resoluuntur, vana spe dilatantur, pra-
 uo desiderio extenduntur; inde gaudent vnde tri-
 standum est, inde tristantur vnde gaudere oport-
 uit: id expectant quod fugiendum est, id fugiunt
 quod vere vtile est, & expectatione dignū. Ita-
 que siue delectentur, siue tristantur: infelices sunt
 & pœnas futuras merentur: & tanto quidē gra-
 uiores, quanto magis inordinatæ sunt affectiões
 eorum. Vnde de gloriante & delectante non re-
 cte, sed inaniter & mundane dominus ait. Quan-
 tum glorificauerit se & in delitijs fuerit: tantum
 date illi tormentum & luctum. Insuper Augusti-
 no testante: Animus inordinatus sibi ipsi est pœ-
 na. Quum ergo (vt dictum est) in amatorib. mun-
 di affectiões sint inordinatæ, p̄posteræ, & per-
 uersæ: constat quod sibi metipsis sint graues sæpe at-
 que pœnales. Propter quod fatentur: Ambulaui-
 mus vias difficiles. Lassati sumus in via iniqui-
 tatis: viam autem domini ignorauimus. Hinc de-
 nouo scriptum est: Sonitus terroris semper in auri-
 bus impij. Et quum pax sit: ille insidias suspicatur.
 Quod si interim forte latentur: lætitiā eorū fit eis
 in perditionē. Porro animus ordinatus, animus
 tranquillus, deuotus, sibi ipsi iucundus & dulcis
 est. Vnde secundum Hieronymū claustra in qui-
 bus charitas regnat, sunt paradisi dei in terra.
 Sed & super quietem & humilem requiescit spi-
 ritus sanctus. Simili modo iuxta Salomonē: Vir
 crudus

Apoc. 18

Augustini:

Sapientii. 7

Iob. 15

Hierony:

Eccle. 17:

DIONYSII CARTHV.

eruditus suavis est anime sue. Eruditus, inquam, eruditione virtutibus decorata. Hinc utique quavis deuota, tranquilla, quietæ, ordinatæque menti non esset alia merces reposita, quam suauitas illa interna, pacis dulcedo, synceritasque conscientie puræ, & consolatio sancta, quas quotidie experitur in semetipsa: dignum & superdignissimum esset studere virtutibus, ordinationi internæ vacare, vanitatibus seculi renunciare. Ad hoc est quod ait Gregorius: Illud est verum et summum gaudium, quod non de creatura, sed de creatore concipitur. Quod quum acceperis: nemo tollet a te. Cui comparata omnis aliunde iucunditas, moeror est: omnis suauitas dolor est, omne dulce amarum est: omne decorum fœdum: omne postremo

Gregori. quod delectare potest molestum est. Et iterum: Nihil, inquit, in hac vita laboriosius, quam terrenis desiderijs æstuarè: & nihil in ea quietius, quam nihil huius mundi appetere. Verum ut idem adhuc docet, Spirituales delitiæ quum non habentur in fastidio sunt. sine expertis. Et ideo forsitan mi dilecte ad spiritualis cõuersationis diuinas sacras syncerissimasque delicias minus alliceris, minus festinas, quoniam eas nondum, ut reor, expertus es. Sed crede in hoc sancto & magno Gregorio, & spiritalem vitam mundo relicto apprehendere

Psalm. 30. iam festina. Et spero quod cito gustabis, quam dulcis est dominus, quam magna multitudo dulcedinis eius. Delectaberisque in multitudine pacis Christi, quæ omnem sensum exuperat: quam mundi amatores gustare non valent: quoniam, ut apud pro-

Esa. 48 phetam habetur, Non est pax impijs dicit dominus. Porro si iuxta Aristotelem & Platonem philosophia, seu consideratio philosophica, admirabile

DE ARCTA VIA SALI Fo. 48

biles habet delectationes admixtas, quæ amo-
re etiam Plato perhibuit delectationes carna-
les atq; mundanas esse spernendas. Quod utiq;
Plato fecit. Quia, ut refert Augustinus in libr. de
vera religione, Plato in virginitate permansit.
Si itaque hoc ita est: quomodo non multo ampli-
ores delectationes theologica cōsideratio habet
admixtas, illa quæ amatoribus mundi non con-
uenit, sed his potissimum, qui pro dei honore o-
mnia relinquētes, quietam & solitariam vitam
ducunt, omnipotentiq; deo cum omni cordis cu-
stodia iugiter obsequuntur, laudibus eius incessa-
biliter vacare optantes: quemadmodum scri-
ptum est, Cātabo domino in vita mea: Psallam Psal. 103
deo meo quam diu sum. Denique sicut dici solet,
quis in honore sine dolore, in prælatione sine tri-
bulatione, in sublimitate sine vanitate, quum di-
cat Gregorius, Quanto quis honoribus dignita Gregor:
tum plus sublimatur: eo grauioribus ponderibus
oneratur. Omne quod hic eminent plus moerore
afficitur, quam honore lætetur: plus casum da-
mnationis minatur, quam vitam mereatur be-
atam. Exiguo enim conceditur misericordia. Po Sapi. 6
tentes potenter tormenta patientur. Nam & iu-
diciū grauiſſimum in his qui præsumunt fiet. Id-
circo dicit Chrysostomus, Quis prælationē vel
curam animarum desiderat, nisi qui non timet iu-
diciū dei? Magna securitas animæ nihil con-
cupiscentiæ secularis habere. Vilis quoque &
misera seruitus secularibus negotijs Deo relicto
insistere: quanquam nonnullis mundanis perso-
nis graue sit non occupari in talibus: qm̄ non no-
uerunt se occupare in diuinis sanctisq; actibus.
Anima autē sine occupatione & amor esse non
potest

DIONYSII CARTH.

potest. Idcirco quo minus circa deum occupatur atq; afficitur: eo plus in terrenis & vanis effunditur. Deniq; teste Bernardo, diuitiarum amor infatiabilis, longe plus desiderio torquet, q̄ visu suo hominē ipsum refrigeret. Labor enim secundum Valerium est in acquirendo, timor in possidendo, dolor in amittendo. Sed & autum illum plus cruciat, apud quem largius inuenitur. Vt ergo mente quieta deo queas seruire, tumultuātia mundi negocia, corporales delirias, fallentes diuitias fuge, soli deo adhære, vt ipse sit gaudium tuum, & requies, cantesq; veraciter cum Psalmista: In deo salutare meum, & gloria mea: deus auxiliū mei, & spes mea in deo est. Temporalibus vero gaudent qui bona diuina cœlestia & æterna desiderare non norunt.

Quod dispendium spiritalis profectus, seu amissio temporis, ex mundi amore proueniens, ad despectum mundi inducere debet.

Art. XXII.

Mar. 24.

Igilate (nescitis enim quando dominus veniat: sero, aut media nocte, an galli cantu) ne quum venerit repente, inueniat vos dormientes. Videte, vigilate, & orate. Quantum deum, vitamq; futuram in patria diligimus: tātum ea quæ nos a diuinitatis vnione æternæq; beatitudinis adeptione impediunt, vitare debemus. Quid autem eatenus impedit nos ab his, sicut diuitiæ, atq; delitiæ mundi, honores, vanitates, prosperitatesq; seculi? Quibus homo intentus, non solum sibi tempus ad poenitendum concessum, miserabiliter perdit, et infructuose expendit, sed insuper multa quotidie vicia incidit peccat